МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

Матеріали
ІІ Міжнародної науково-практичної конференції

“ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ”

10 жовтня 2024 р.

Київ
2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Голова оргкомітету:
Гончаренко Михайло Федорович – віцепрезидент Міжрегіональної Академії управління персоналом, д-р екон. наук, проф.

Заступники голови:
Семенець-Орлова Інна Андріївна — директор Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р наук з держ. упр., проф.;
Каліна Ірина Іванівна — заступник директора Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р екон. наук, проф.

Члени оргкомітету:
Дацій Олександр Іванович — завідувач кафедри маркетингу ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;
Братусь Анна Анатоліївна — завідувач кафедри економіки та управління бізнесом ННІУЕБ, д-р екон. наук, доц.;
Дмитренко Геннадій Анатолійович — завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;
Скиба Ганна Іванівна — завідувач кафедри обліку і оподаткування Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу, канд. екон. наук, доц.;
Кришталь Галина Олександрівна — завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;
Кривоберець Марина Миколаївна — завідувач кафедри організації туристичної діяльності ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.;
Мазур Юлія Володимирівна — декан ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 11 від 30.10.24)

II Міжнародна науково-практична конференція "Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу": зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2024 р.) / ред. кол.: І. А.Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І.Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2024. 594 с.

ISBN 978-617-02-0406-6 (електронне видання)

Для науковців, представників бізнесу та здобувачів вищої освіти.

Тексти тез надано в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікацій, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

ISBN 978-617-02-0406-6

© Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2024

Жабровець Віталій Леонідович, Головач Наталія Василівна
Сучасні підходи до управління розвитком персоналу організацій в умовах цифровізації 187

Жук Інна Іванівна
Фінанси в цифровій економіці: адміністрування, управління та кібербезпека 190

Загородній Дмитро Ігорович
Інноваційні підходи до економічної та маркетингової діяльності в умовах цифрової трансформації 193

Залізнюк Вікторія Петрівна
“Ідеальний шторм” в антикризовому управлінні 196

Згалат-Лозинська Любов Олександрівна
Цифрова трансформація як рушійна сила соціально-економічного розвитку: міжнародний досвід та українські реалії 198

Зеленін Юрій Миколайович
Розвиток інституційних підходів в металургії з урахуванням доступу до якісних ресурсів 201

Земляна Наталія Олександрівна
Віртуальна реальність (VR) та доповнена реальність (AR) у розвитку туристичних продуктів 203

Ігнатушенко Олександра Сергіївна
Цифрові технології в аграрному секторі України: перспективи та виклики 206

Ільїна Оксана Анатоліївна
Економічні відносини в умовах цифровізації 209

Іоргачова Марія Іванівна
Інноваційні підходи у мерчандайзингу в умовах цифровізації бізнесу 210

Калієва Юлія Максимівна
Інструменти підтримки та стимулювання розвитку туристичної галузі України в умовах війни 213

Калінін Андрій Миколайович
Використання Big Data в українській економіці: можливості та перспективи розвитку 215

Карбовська Любов Олександрівна, Железняк Катерина Леонідівна
Інноваційні маркетингові стратегії та тактики просування кормів для домашніх тварин 219

Карпенко Олег Олександрович, П’янкова Оксана Василівна
Вплив валютного курсу на конкурентоспроможність підприємств у ЗЕД 222

2. *Кемська А. С.* Віртуальний туризм. Перспективи та розвиток у світі. Національний авіаційний університет. 30 листопада 2022. URL: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/. (Дата звернення: 08.10.2024).
3. *Руденко Л. В.* Використання VR та AR в туристичній індустрії. Маріупольський Державний університет Економіко-правовий факультет. 13 грудня 2021. URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream (Дата звернення 08.10.2024).

ІГНАТУШЕНКО Олександра Сергіївна
здобувач третього (доктор філософії) рівня вищої освіти
ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом"

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ

Протягом останніх років цифрова трансформація набуває все більшого поширення і розвитку в усіх сферах суспільних відносин. Це явище сприяє підвищенню ефективності виробничих процесів, покращенню комунікацій та збільшенню можливостей для інновацій. У сфері агробізнесу цифровізація стає ключовим інструментом для забезпечення конкурентоспроможності, оптимізації ланцюгів постачання, управління ресурсами та прийняття стратегічних рішень.

Аграрний сектор відіграє ключову роль у національній економіці. Його розвиток сприяє підвищенню рівня життя населення, збільшенню експортного потенціалу країни та забезпеченню економічної і продовольчої безпеки. Нині питання стабільності та ефективності функціонування аграрного ринку стає все більш актуальним. Адже за обсягами експорту наша країна входить до п'ятірки найбільших експортерів зернових у світі. У 2021 році український експорт продовольчої продукції склав майже 28 млрд дол. США, зокрема 7 млрд євро (7,4 млрд дол. США) до ЄС [5].

Сьогодні перед Україною постає необхідність переходу економіки на інноваційну модель розвитку, що обумовлено посиленням конкуренції на аграрному ринку та інтеграцією країни у глобальний економічний простір. Завдяки цифровій трансформації Україна отримала можливість суттєво підвищити ефективність діяльності аграрних підприємств і зміцнити конкурентоспроможність вітчизняної продовольчої продукції на світовому ринку. За останні роки аграрний сектор країни досяг значного прогресу у сфері цифровізації за багатьма напрямами. Основним нормативно-правовим актом, який впливає на ці зміни, є "Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року". Саме в ній визначено, що основним рушієм економічного зростання у найближчій перспективі має виступати аграрний сектор як такий, що має високий потенціал до модернізації, впровадження новітніх технологій [4].

Основні цифрові технології, що наразі активно застосовуються в діяльності аграрних підприємств, включають інноваційні сільськогосподарські рішення, такі як дрони, автономні трактори, сільськогосподарські роботи та інтегровані системи збору й аналізу даних. Одним із ключових аспектів цифровізації аграрного сектора є впровадження цих технологій для оптимізації виробничих процесів. Зокрема, застосування роботів і дронів дозволяє ефективно здійснювати низку агротехнічних операцій, таких як посів, зрошення, збирання врожаю та моніторинг стану посівів, забезпечуючи високий рівень точності та оперативності. Автоматизовані системи можуть швидко адаптуватися до змін у виробничих умовах, сприяючи підвищенню точності виконання робіт та зниженню витрат на людські ресурси. Застосування сільськогосподарських дронів дозволяє здійснювати моніторинг стану посівів, виявляти хвороби та шкідників, а також точно розподіляти добрива та засоби захисту рослин. Автономні трактори та сільськогосподарські роботи забезпечують автоматизоване виконання ключових агротехнічних операцій, таких як посів, зрошення та збір врожаю, що сприяє значному підвищенню ефективності виробництва.

Одним із ключових напрямків цифровізації є точне землеробство. Цей технологічний процес пов'язаний із впровадженням геоінформаційних систем (ГІС), технологій глобального позиціонування (GPS), бортових комп'ютерів та цифрових механізмів, що забезпечують диференційований підхід до обробки ґрунту, а також оптимізацію норм внесення добрив і хімічних речовин. Основною метою застосування цифрових технологій у землеробстві є підвищення економічної ефективності та забезпечення захисту ґрунтів. Крім того, вони спрямовані на збільшення врожайності, мінімізацію втрат врожаю безпосередньо на полях і загальне підвищення коефіцієнта корисного використання земельного банку країни.[2]

Іншим важливим напрямом цифровізації аграрного сектора є розумне землеробство, яке передбачає використання технологій Big Data для систематизації великих обсягів даних та їх подальшого аналізу з метою підвищення ефективності всіх етапів агровиробництва. Застосування Big Data є важливою складовою цифровізації в аграрній сфері, оскільки воно дає можливість впорядковувати великі масиви інформації щодо стану ґрунтів, погодних умов, врожайності та ринкових тенденцій. Ці дані можуть бути використані для точного прогнозування результатів діяльності аграрних підприємств.

Програми Big Data забезпечують агропідприємствам можливість акумулювати й структурувати необхідну інформацію для ухвалення обґрунтованих рішень щодо виробничих процесів, а також оптимізації ланцюгів постачання, реалізації продукції та надання послуг на ринку. Таким чином, використання технологій Big Data сприяє значному підвищенню ефективності та конкурентоспроможності аграрних підприємств. [3]

Попри всі переваги цифрових технологій, їх впровадження в аграрний сектор України стикається з численними викликами. Основні економічні бар'єри включають: обмежений доступ до фінансових ресурсів, нерозвине-

ну інфраструктуру, зокрема відсутність швидкісного інтернету в сільських регіонах, низький рівень державної підтримки та стимулів, а також макроекономічну нестабільність. Емпіричні дослідження демонструють наявність системних проблем у процесі цифрової трансформації вітчизняного агропромислового комплексу. Сьогодні більше 1/3 сільського населення України не мають доступу до широкосмугового Інтернету. В умовах недостатньо розвиненої цифрової інфраструктури навіть найсучасніші технології не можуть бути ефективно впроваджені. [1]

Окрім того, існують соціальні бар'єри, зумовлені низьким рівнем цифрової грамотності серед фермерів, спротивом змінам через прихильність до традиційних методів господарювання, а також демографічною ситуацією, коли в сільських громадах переважає старше населення, менш схильне до освоєння нових технологій. Недовіра до цифрових рішень, відсутність освітніх програм і нерівномірний доступ до інформаційних ресурсів додатково гальмують процес цифровізації. [2]

Цифрова трансформація аграрного сектору України має величезний потенціал та є необхідною умовою для підвищення ефективності виробничих процесів, оптимізації використання ресурсів та підвищення конкурентоспроможності національної продукції на світових ринках. Впровадження сучасних технологій сприяє зростанню врожайності, зменшенню витрат і забезпеченню сталого розвитку галузі.

Для успішного впровадження цифрових технологій необхідний комплексний підхід, що включає розвиток цифрової інфраструктури, підвищення рівня освіти та підготовки кадрів, а також створення сприятливих умов для інвестицій. За умови подолання цих бар'єрів цифровізація зможе стати дієвим інструментом для забезпечення стійкого зростання та розвитку аграрного сектору, зміцнення його позицій на глобальному ринку та забезпечення продовольчої безпеки країни.

Література

1. *Волощук Ю. О.* Напрями цифровізації аграрних підприємств. *Ефективна економіка*. 2019. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2019/68.pdf
2. *Горобець Н. М., Хомякова Д. О., Стариковська Д. О.* Перспективи використання цифрових технологій в діяльності аграрних підприємств. *Ефективна економіка*. 2021. URL: https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.1.90
2. *Зибарева О. В., Кравчук І. П.* Актуалізація концепції "великі дані" (англ. "Big DataФ) в умовах поширення інформаційного суспільства. *Економіка. Управління. Інновації*. 2015. № 1.URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2015_1_15.
4. КМУ Урядовий портал. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/proshvalennya-strategiyi-rozvitku-sferiinnovacijnoyi -diyalnosti-na-period-do-2030-roku
5. Міністерство закордонних справ України. Загроза продовольчій безпеці світу. URL: https://mfa.gov.ua/zagroza-prodovolchij-bezpeci-svitu